

Opgave 2 Harari en zijn 21 lessen voor de 21ste eeuw

8 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg in welk opzicht tekst 4 aansluit bij het breinreductionisme: het zelf is een hersenactiviteit, een verzameling biochemische mechanismen 1
- een uitleg welke kritiek Kant zou kunnen hebben op het breinreductionisme: het zelf vormt de mogelijksvoorwaarde om hersenactiviteit als een verzameling biochemische processen te kunnen beschouwen 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens breinreductionisten is het zelf niets meer dan een verzameling hersenactiviteiten. Ook Riley in tekst 4 wordt gereduceerd tot een verzameling biochemische mechanismen; die stripfiguurtjes bepalen wat zij doet en wie zij is 1
- Volgens Kant bestaat het zelf niet uit een verzameling biochemische mechanismen of processen. Het zelf is transcendentiaal: het vormt de mogelijksvoorwaarde om deze verzameling biochemische processen als zelf te kunnen beschouwen 1

9 maximumscore 3

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg of de beschrijving in tekst 5 over het vormgeven van een zelf aansluit bij Schechtmans karakterisatievraag: door actief te zijn op sociale media denken we na over welke kenmerken bij ons horen / op sociale media denken we niet echt goed na over onze kenmerken 1
- een weergave van de kritiek van Baker op de identiteitsopvatting van Schechtman: de vraag naar de numerieke identiteit gaat altijd vooraf aan de karakterisatievraag 1
- een argumentatie of een geconstrueerde internet-identiteit een werkelijk zelf kan zijn op basis van het wel of niet eens zijn met de opvatting van Baker over het zelf 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- In tekst 5 gaat het over de geconstrueerde internet-identiteit als resultaat van ons nadenken over welke kenmerken bij ons horen en welke kenmerken we kunnen aanpassen. Dit sluit aan bij de karakterisatievraag van Schechtman: welke kenmerken bepalen wie iemand werkelijk is? Je bent volgens haar pas een persoon als je een verhaal kunt vertellen over jezelf of een zelfnarratief kunt scheppen 1
- De kritiek van Baker op Schechtman is dat er een persoon moet bestaan die het verhaal over zichzelf kan vertellen, oftewel die een zelfnarratief kán scheppen 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- Een geconstrueerde internet-identiteit kan volgens mij geen werkelijk zelf zijn, omdat er altijd een persoon of een zelf moet zijn dat met deze internet-identiteit moet beginnen: de constructie van een identiteit via internet moet een beginpunt hebben. Ik ben het dus eens met Baker dat er altijd een persoon moet bestaan voordat er een verhaal over jezelf op internet gemaakt kan worden

1

of

- ik ben het niet eens met Baker want een geconstrueerde internet-identiteit kan volgens mij een werkelijk zelf zijn: er is geen persoon nodig als beginpunt. Bij het construeren van een internet-identiteit doe je niet veel anders dan bij het construeren van een identiteit zonder internet: je scheidt een zelfbeeld op basis van sociale verhalen. Dat gebeurt bij de mens van heel jong tot heel oud

1

10 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg met tekst 6 wat praktische identiteit bij Korsgaard inhoudt: een beschrijving van jezelf waaruit blijkt wat jij waardevol vindt, zoals de verschillende rollen in tekst 6 met bijbehorende verplichtingen
- een uitleg van Korsgaards opvatting van authenticiteit als autonomie: de vraag naar wie je bent verschuift naar de vraag naar het vermogen dat wij hebben om vragen over onze identiteit te stellen / om ons kritisch tot onszelf te verhouden

1

1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Een praktische identiteit is een beschrijving van jezelf waaruit blijkt wat je waardevol vindt en wat je leven betekenis geeft. Voorbeelden van wat je waardevol kunt vinden, worden in de laatste zin van tekst 6 genoemd: echtgenoot, vader, wetenschapper en vegetariër
- Volgens Korsgaard ligt de waarde van authenticiteit in het vermogen om ons kritisch tot onszelf te kunnen verhouden. De waarde die je hecht aan je praktische identiteit wordt bepaald door de vraag te stellen wie je wilt zijn en wat je daarvoor moet doen. Daarmee komt de nadruk te liggen op het vermogen dat wij als autonoom wezen hebben om de identiteitsvraag te stellen, en niet op welke identiteit we hebben

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
11	<p>maximumscore 3</p> <p>Een goed antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een uitleg met het voorbeeld van het verzamelen van gegevens over jouw gedrag op internet dat de mens een dubbelzinnige houding heeft ten aanzien van techniek: <ul style="list-style-type: none"> – enerzijds is het een nuttig hulpmiddel dat kan leiden tot goede adviezen, – anderzijds is er angst voor de consequenties, wat er door wie met de gegevens wordt gedaan • een argumentatie over het voorstander of tegenstander zijn van het door bedrijven op grote schaal verzamelen van persoonlijke gegevens over internet-gedrag met de dubbelzinnige houding ten aanzien van techniek 	<p>2</p> <p>1</p>
	<p>voorbeeld van een goed antwoord</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het verzamelen van mijn gegevens kan mij enerzijds helpen om snel beslissingen te nemen over welk product ik wil aanschaffen. Het kan anderzijds een bedreiging zijn, omdat er geen controle is op wat precies over mij wordt verzameld en of de gegevens over mij niet worden doorverkocht • Ik ben er tegenstander van dat bedrijven op grote schaal data over mij verzamelen omdat ik bang ben voor de consequenties: ik weet niet wat zij verzamelen en ook niet wat zij met die data doen. Doordat je niet weet wat die bedrijven allemaal over je weten, is het gevaar groot dat ze jou laten doen wat zij graag willen. Dit weegt daarom wat mij betreft niet op tegen de praktische voordelen van aanbiedingen doen en hulp bieden bij keuzes voor producten <p>of</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ik ben er voorstander van dat bedrijven op grote schaal data over mij verzamelen omdat het voor mij zeer nuttig is: het scheelt mij veel tijd bij het aanschaffen van producten. De grote angst voor het verzamelen van gegevens over mij door bedrijven onderschrijf ik niet, want ik ben namelijk nog steeds zelf degene die een beslissing neemt over wat ik met die adviezen doe. Het praktische nut van snel advies krijgen, vind ik belangrijker, want het maakt mijn leven een stuk aangamer 	<p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>
12	<p>maximumscore 2</p> <p>Een goed antwoord bevat een argumentatie of levensbeslissingen zouden moeten worden overgelaten aan bedrijven, zoals Google, met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een argument of de menselijke geest begrensd of onbegrensd is • een argument of technologische ontwikkelingen bepalend (constitutief) zijn voor de menselijke identiteit 	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- Er zijn toenemende mogelijkheden om de grenzen van de menselijke geest op te rekken met mensverbeteringstechnieken. De uitgebreide-geesthypothese stelt dat de hersenen niet de grens van de geest zijn, maar dat hersenen een belangrijke functie hebben als het notitieboekje van het geheugen. De kennis die Google over mij verzamelt, kan daarmee gezien worden als toevoeging aan de cognitieve processen van mijn geest 1
- Technologische ontwikkelingen zijn volgens mij bepalend voor de menselijke identiteit. De instrumentele visie op techniek schiet immers tekort als het gaat om het benoemen van de relatie tussen mens en techniek. Technologische ontwikkelingen zijn volgens mij dan ook geen simpele instrumenten buiten mij die helpen bij levensbeslissingen. Technologische ontwikkelingen zijn juist bepalend voor onze identiteit. Dankzij de data die over mij verzameld worden en Google die mij vervolgens advies geeft, kan ik mijn zelfkennis vergroten. In die zin is de technologie een verlengstuk van mijzelf en daarmee bepalend voor wie ik ben. Google kent mij daarom inderdaad beter dan ik mezelf ken zoals Harari zegt, en ik zou het nemen van levensbeslissingen overlaten aan Google 1

of

- De uitgebreide-geesthypothese stelt dat de hersenen niet de grens van de geest zijn. Daar ben ik het niet mee eens: techniek begint waar mijn geest ophoudt. Het gebruik van de kennis van Google over mijzelf vergelijk ik met het gebruik van doping: bij levensbeslissingen wil ik de keuze zelf maken en wil ik niet afhankelijk zijn van externe deskundigheid die mogelijk prestaties verhoogt, maar 'ongezond' is voor mijn onafhankelijkheid 1
- Technologische ontwikkelingen kunnen volgens mij dus niet bepalend zijn voor de menselijke identiteit. Technologische ontwikkelingen zijn immers geen intrinsiek onderdeel van wie wij zijn. En daarom heeft de kennis die Google over mij verzamelt niet per definitie iets met mijn identiteit te maken. Google kan er immers naast zitten. In deze zin beschouw ik technologische ontwikkelingen niet als bepalend, maar als toevoeging waarover ik zelf kan beslissen om die wel of niet te gebruiken 1

13 maximumscore 2

Een goed antwoord bestaat uit de weergave van een argumentatie tegen een verbod van de overheid op het verzamelen van persoonlijke data door bedrijven, met de twee vooronderstellingen van het klassiek liberale mensbeeld:

- wij weten als individuele mensen zelf het best wat we willen 1
- als (rationele) mensen zijn wij goed in staat te handelen op basis van onze redenen en voorkeuren 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens de klassiek liberale opvatting over de mens weten wij als individuele mensen zelf het best wat we willen. Als de overheid het verzamelen zou verbieden, dan zou de overheid beter dan ikzelf weten wat goed voor mij is bij bijvoorbeeld het kiezen van een product. Dat is onmogelijk 1
- Bovendien: omdat individuele mensen handelen op basis van hun rationele voorkeuren en redenen ben ik goed in staat om de informatie van Google op waarde te schatten en te beoordelen of ik die informatie vervolgens wel of niet zal gebruiken. De overheid hoeft daarom het verzamelen van persoonlijke data niet te verbieden 1